

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 23 października 2025 roku

Sprawa: Odpowiedź na petycję
Znak sprawy: DD3.056.18.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Adam Nycz
e-mail: adny@op.pl

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z 9 sierpnia br.¹, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Przedmiot petycji

Petycja dotyczy postulatu zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych (podatek PIT) emerytur otrzymywanych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) przez rodziców, którzy wychowali i wykształcili co najmniej dwoje dzieci, a dzieci te obecnie pracują i odprowadzają w Polsce podatki.

Stanowisko Ministerstwa Finansów wobec petycji

Zasadniczy strumień pomocy dla osób starszych i rodzin w Polsce realizowany jest poprzez działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który odpowiada za obszary takie jak: rodzina, praca czy zabezpieczenie społeczne. W ramach tych działań wsparcie otrzymują zarówno rodziny (w ramach odrębnych programów społecznych), jak i emeryci i renciści (m.in. poprzez coroczną waloryzację świadczeń emerytalnych/rentowych, czy coroczną wypłatę dodatkowych tzw. 13. i 14 emerytur/rent).

Wprowadzenie zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych (podatek PIT) dla świadczeń otrzymywanych z ZUS przez emerytów – rodziców, którzy wychowali i wykształcili co najmniej dwoje dzieci, a dzieci te obecnie pracują i odprowadzają w Polsce podatki:

¹ Wpływ do Ministerstwa Finansów 11 sierpnia br.

- nie znajduje systemowego uzasadnienia,
- oznaczałoby zróżnicowanie sytuacji podatkowej w oparciu o nieuzasadnione kryterium.

Informujemy, że rolą systemu podatkowego jest zapewnienie dochodów państwu z których m.in. finansowane są usługi i obiekty publiczne. To właśnie z podatków finansowane są m.in. szkoły i uczelnie, w których kształcone są dzieci i młodzież, a także wypłacane są świadczenia prorodzinne wspierające osoby wychowujące dzieci. Mamy tu na myśli programy społeczne takie jak: „Rodzina 800+”, „Dobry Start”, czy „Aktywny Rodzic”.

Pomimo podstawowej funkcji ustawy PIT, jaka jest funkcja fiskalna, ustawa PIT² zawiera szereg rozwiązań wspierających rodziny, w tym podatników wychowujących dzieci.

Zawarte w ustawie PIT rozwiązania koncentrują się na wsparciu rodzin z dziećmi poprzez następujące instrumenty:

- podatkową ulgę na dzieci, która umożliwia, pod pewnymi warunkami, odliczenie od podatku określonej w ustawie kwoty na każde wychowywane dziecko (kwota miesięcznej ulgi na pierwsze i drugie dziecko jest taka sama i wynosi po 92,67 zł, kwota ulgi na trzecie dziecko to 166,67 zł, a na czwarte i każde kolejne dziecko po 225 zł)³,
- dodatkowy zwrot dla rodzin o niższych dochodach, których dochody (i w konsekwencji niski podatek) nie pozwalają na skorzystanie w całości z ww. ulgi na dzieci. Ustawa PIT w takim przypadku przewiduje uzyskanie zwrotu niewykorzystanej w podatku części ulgi na dzieci – do wysokości sumy składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłaconych przez podatnika⁴,
- ulgę dla rodzin 4+, z której mogą korzystać podatnicy wychowujący co najmniej 4 dzieci, a polegającą na zwolnieniu z podatku dochodowego przychodów uzyskiwanych przez rodziców do określonego limitu rocznego (85 528 zł), co stanowi istotne wsparcie finansowe⁵,
- zwolnienie z podatku dochodowego wspomnianych na wstępie świadczeń uzyskiwanych w ramach wspomnianych już programów społecznych „Rodzina 800+”, „Dobry start”, czy „Aktywny rodzic”, dzięki któremu całość świadczenia trafia bezpośrednio do rodzin, zwiększając ich dochód do dyspozycji i wspierając w pokrywaniu kosztów związanych z wychowywaniem dzieci⁶,
- możliwość łącznego opodatkowania małżonków i preferencyjny sposób opodatkowania osób samotnie wychowujących dzieci.

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.), dalej: „ustawa PIT”.

³ Art. 27f ustawy PIT.

⁴ Art. 27f ust. 8 ustawy PIT.

⁵ Art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT.

⁶ Art. 21 ust. 1 pkt 8, pkt 8f i pkt 24 ustawy PIT.

W pierwszym przypadku podatek określa się na imię obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków (art. 6 ust. 2 ustawy PIT). Rozwiązanie to dotyczy również owdowiałych małżonków (art. 6a ustawy PIT). Natomiast preferencja przewidziana dla osób samotnie wychowujących dzieci polega na obliczeniu podatku w podwójnej wysokości jedynie od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci (art. 6 ust. 4 ustawy PIT).

Warto nadmienić, że Polska już teraz należy do krajów OECD o jednych z najwyższych preferencji podatkowych dla rodzin, co oznacza, że ich obciążenie podatkowe jest znacząco niższe, niż w przypadku tzw. singli. W 2024 roku modelowy singiel miał klin podatkowy o 22,8 punktu procentowego wyższy niż modelowa rodzina z dwójką dzieci i jednym pracującym rodzicem. Był to drugi najwyższy poziom preferencji wśród krajów OECD⁷.

Zatem podatnicy posiadający dzieci wspierani są przez państwo już na etapie wychowywania i kształcenia dzieci, zarówno przez wypłacane im instrumenty finansowe w ramach programów społecznych, jak i przez liczne ulgi i preferencje podatkowe.

Ponadto zwolnienie od opodatkowania podatkiem PIT emerytur (w tym wypłacanych przez ZUS) nie ma również uzasadnienia z uwagi na rozwiązania podatkowe dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. Kwoty tych składek, w momencie ich zapłaty, obniżają podstawę opodatkowania wypłacanych wynagrodzeń⁸. W związku z tym uzasadnione jest, aby świadczenia wypłacane w przyszłości z tych składek, czyli emerytury, podlegały opodatkowaniu.

Jak już podniesiono realizacja postulatów oznaczałaby zróżnicowanie sytuacji podatkowej w oparciu o nieuzasadnione kryterium. W związku z tym wyjaśniamy, że zasady równości i sprawiedliwości w prawie podatkowym były w przeszłości wielokrotnie przedmiotem kontroli konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny uznaje⁹, że zasada równości jest przestrzegana wtedy, gdy każdy obywatel może stać się adresatem każdej z norm przyznających określone prawo obywatelskie. Nie można więc różnicować obywateli ze względu na kryteria powodujące powstanie zamkniętych kategorii o zróżnicowanym statusie prawnym. Sprawiedliwość podatkowa jest pewnym uszczegółowieniem ogólnej zasady sprawiedliwości społecznej i dotyczy tylko sprawiedliwości obciążeń. Wyrazem sprawiedliwości podatkowej jest zwłaszcza powszechność i równość opodatkowania.

Realizacja konstytucyjnych zasad równości oraz sprawiedliwości społecznej nie oznacza konieczności przyznawania wszystkim kategoriom obywateli jednakowych

⁷ OECD (2025), Taxing Wages 2025: Decomposition of Personal Income Taxes and the Role of Tax Reliefs, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b3a95829-en>, s. 30.

⁸ Art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.).

⁹ Zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 kwietnia 1994 r. sygn. akt K. 10/93 w sprawie niezgodności z Konstytucją RP art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

praw i jednakowych obowiązków. Niejednokrotnie prawidłowa realizacja tych zasad wymaga kształtowania praw i obowiązków w sposób zróżnicowany. Poszczególne kategorie podmiotów winny być traktowane równo, według jednakowej miary, tylko wówczas, gdy u podnóża określonych regulacji prawnych leży jednakowa sytuacja faktyczna tych kategorii podmiotów. Istnieje zatem prawo ustawodawcy do odmiennego kształtowania sfery praw i obowiązków poszczególnych kategorii podmiotów, jeżeli te odmienne zasady będą wynikać z odmienności w ich sytuacji faktycznej.

Sprawą podstawową dla oceny dochowania zasady równości jest ustalenie cechy istotnej, z uwagi na którą przepisy prawa dokonałyby zróżnicowania sytuacji prawnej swoich adresatów. Za taką cechę, w przypadku zwolnienia z opodatkowania emerytur, trudno jest uznać fakt wychowywania i wykształcenia pracujących następnie w Polsce dzieci, z poniższych powodów:

- emerytury są wypłacane ze składek, które obniżają podstawę opodatkowania; wprowadzenie preferencji dla świadczeń z nich wypłacanych w oparciu subiektywne kryterium niepowiązane z systemem ubezpieczeń społecznych nie znajduje racjonalnego uzasadnienia,
- rodziny posiadające dzieci są wspierane przez państwo już na etapie ich wychowania, otrzymują wolne od opodatkowania świadczenia o charakterze prorodzinnym, jak i korzystają z ulg i preferencji podatkowych,
- na ww. świadczenia otrzymywane przez rodziny, poprzez system podatkowy w tym podatki pośrednie (VAT, akcyza), „składają się” wszyscy podatnicy, również nieposiadający dzieci,
- fakt posiadania dzieci nie zawsze zależy od świadomej decyzji. Zdarzają się sytuacje, w których osoby chcące posiadać potomstwo, pomimo prób i starań i związanych z tym wysiłków finansowych, nie mogą się ich doczekać. Są też przypadki, gdy podatnicy wychowują chore dzieci, które nie są zdolne do samodzielnej egzystencji, a co dopiero do podjęcia pracy zarobkowej. Takie rodziny, przy uwzględnieniu postulatu, nie korzystałyby ze zwolnienia podatkowego w odniesieniu do otrzymywanych emerytur,
- wybory życiowe dorosłych już dzieci (podjęcie pracy lub nie, wykonywanie jej w Polsce, czy w innym kraju), nie powinny wpływać na prawnopodatkowe przywileje ich rodziców.

Mając na uwadze powyższe, Ministerstwo Finansów uznaje za niezasadny postulat wyrażony w petycji i nie przychyli się do jego realizacji.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Szatański

Dyrektor

Departamentu Podatków Dochodowych